

P o s u d e k

rigorózní práce Mgr. et Mgr. Vendulky Valentové na téma
„Působení českých žen v právnických profesích v ČSR v letech 1918 – 1938“

Recenzentní česká právní historie poskytuje širokou a pestrou paletu problémů ke studiu, k hlubší odborné analýze i k povšechnému srovnávání na úseku dějin státu i vývoje práva. Téma práce předkládané Mgr. Valentovou odpovídá jejímu profesnímu působení i vysokoškolskému vzdělání na pedagogické a poté i právní fakultě. Nezabývá se ryze juristickou problematikou a přesto její bádání patří do oboru právní historie, je potřebné mj. pro další poznání realizace práv občanů v první polovině 20. století. Omezení pouze na domácí, českou „ženskou“ otázku v oboru právnických specializací naznačené v nadpise rozšířila alespoň stručnými poukazy na veřejně politické aktivity ženského hnutí v západoevropských zemích. Autorka – žena nemohla v práci opomenout hnutí za ženskou emancipaci a naznačila místy i dobové úvahy ironického ladění o ženách feministkách atd.

Podle této koncepce je třetina rozsahu práce širokým geograficko sociologickým úvodem k meritu věci. Seznamuje nejprve s počátky emancipačního hnutí žen v hospodářsky i kulturně vyspělých zemích směřujícího k dosažení možností studia a získávání vysokoškolské úrovně právního vzdělání ženám. Od něho logicky autorka přechází ke sledování příležitostí uplatnit se ženám v právní praxi u státních a veřejných orgánů.

Na více místech textu pisatelka uvádí ohlasy resp. postoje odborné veřejnosti i běžného publika k aktivitě žen právníček v denním tisku. V jednotlivých oddílech práce své závěry dokumentuje řadou odkazů na archivní zdroje (AUK, NAA ČAK), statistiky o struktuře studentů o personálnímu obsazení státních úřadů a dalších institucí.

Místy se autorka při svém líčení pracovních podmínek žen právníček nechala ovlivnit propagačně bojovými postoji mluvčích ženského hnutí.

S emocionální nadsázkou uvádí na str. 74 „... velmi špatnou a malou mzdu a bez záruky postupu...“ žen právniček. Platové a služební předpisy státních zaměstnanců přitom výši mezd stanovily bez ohledu na pohlaví a další vlastnosti pracovníků. Teprve velmi podrobným studiem a analýzou archivních materiálů by bylo možné konkrétně doložit znevýhodňování žen. V této pasáži práce pak autorka velmi správně odkazuje na korektní stanoviska pražské právnické fakulty na uplatnění žen ve státní službě (s. 75).

Systematickým výkladem od str. 55 do str. 103 Mgr. Valentová seznamuje se zařazením žen - graduovaných právniček na úseku soudnictví, advokacie a notářství, tedy tradičních okruhů veřejného života vyžadujících speciální přípravu pracovníků. Stejně jako v předchozích pasážích svého spisu využívá odpovídajících pramenů i odborné literatury. Závěrečná část práce s životopisy vybraných osobností (str. 104 – 117) organicky uzavírá celé pojednání o ženské části „populace právníků“ vymezené doby v ČSR.

Práce jako právněhistorické pojednání splňuje stanovená kritéria metodologická i obsahová.

Doporučuji obhajobu.

Otázka :

Čeští juristé podporující emancipační snahy žen právniček

Doc. JUDr. Ladislav SOUKUP, CSc.

V Praze dne 20. ledna 2011